

SMJERNICE ZA KORIŠTENJE DIGITALNIH MEDIJA U KOMUNIKACIJI

Etički odbor i Odbor za informatizaciju i marketing
STOMATOLOŠKI FAKULTET SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

E-PROFESIONALIZAM

Profesionalizam doktora dentalne medicine definiran je kao ponašanje u skladu s profesionalnim i etičkim standardima profesije te se procjenjuje kroz deset komponenti:

1. profesionalna kompetencija,
2. iskrenost u odnosu s pacijentom,
3. povjerljivost u odnosu doktor-pacijent,
4. održavanje odgovarajućeg odnosa s pacijentom,
5. unapređenje kvalitete zdravstvene skrbi,
6. unapređenje dostupnosti zdravstvene skrbi,
7. pravedna distribucija resursa,
8. znanstveno utemeljeno znanje,
9. održavanje povjerenja u odnosu s pacijentom (sprječavanje sukoba interesa) i
10. profesionalna odgovornost.

Društvene mreže i e-pošta:

Objave na društvenim mrežama i e-pošta se tretiraju kao usmene izjave izrečene na javnom mjestu. Pisani trag (digitalni) u još većoj mjeri podliježe kontroli od većine drugih oblika izravne verbalne komunikacije. Zbog toga treba prije korištenja društvenih mreža bit upoznat sa sljedećim:

- a) Studenti i zaposlenici Stomatološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu mogu snositi pravne posljedice radi objava/komentara/e-pošte koji su ili neprofesionalni ili narušavaju privatnost pacijenta.
- b) Zabranjeno je kršiti autorska prava. Objavom sadržaja na društvenim mrežama ili prosljeđivanjem putem službenog @sfzg.unizg.hr/@sfzg.hr e-pošte potvrđujete da ih posjedujete ili imate pravo koristiti sadržaj.
- c) Na društvenim mrežama granica između javnog i privatnog te osobnog i profesionalnog često nejasna. Budite sigurni da je sav sadržaj koji se može povezati s vama u skladu s Etičkim kodeksom Sveučilišta u Zagrebu (https://www.sfzg.unizg.hr/download/repository/Eticki_kodeks.pdf)
- d) Logotipi fakulteta/sveučilišta ne smiju se koristiti na bilo kojoj društvenoj mreži bez pisanog odobrenja fakulteta/sveučilišta. Sav medicinski sadržaj treba sadržavati izjavu u odricanju: „Objave/razmišljanja na ovoj stranici su moji vlastiti te ne predstavljaju strategije, mišljenja, stavove institucije u kojoj studiram“.
- e) Neprofesionalne objave drugih na vašem profilu/stranici održavaju se jako loše na Vas. Važno je pratiti objave drugih na vašem profilu/stranici kako bi se pravovremeno moglo reagirati i osigurati da sadržaj bude profesionalan. Može biti vrlo korisno blokirati objave pojedinaca za koje znate da objavljuju neprofesionalni sadržaj.
- f) Imajte na umu da objave, stavovi i fotografije na društvenim mrežama mogu biti vidljivi budućim poslodavcima, pa čak i ako se izbrišu s profila moguće ih je povratiti i opet učiniti dostupnima pod određenim okolnostima. Nadalje, imajte na umu da se fotografije mogu preuzimati i prosljeđivati drugima. Nije rijetkost da poslodavci pregledavaju prije zapošljavanja profile društvenih mreža kandidata za zapošljavanje, a postoje mnogi primjeri ljudi koji nisu zaposleni zbog sadržaja na vlastitim društvenim mrežama.
- g) Izbjegavajte davanje medicinskih savjeta putem e-pošte ili preko društvenih mreža.
- h) Važno je kolege koji se neprofesionalno ponašaju uputiti na ovaj dokument.

Kroz sljedeća četiri naputka mogu se naći smjernice za uspješno i sigurno korištenje digitalnih medija studenata i zaposlenika Stomatološkog fakulteta u Zagrebu.

OSOBNOST PRIVATNOST

- a) Zbog čestih i kontinuiranih promjena na društvenim mrežama preporučljivo je pažljivo nadgledati postavke privatnosti vaših računa na društvenim mrežama radi optimizacije postavki privatnosti i sigurnosti.
- b) Preporučljivo je postaviti svoje postavke privatnosti tako da samo ljudi kojima vi dopustite imaju pristup vašim osobnim podacima i fotografijama
- c) Izbjegavajte dijeljenje identifikacijskih podataka na vašem osobnom profilu (adresa, telefonski brojevi, brojevi putovnice, osobne iskaznice, zdravstvenog osiguranja, datum rođenja, e-pošte ili bilo koje druge podatke koji bi se mogli koristiti za dobivanje vaših osobnih zapisa).
- d) Drugi mogu objaviti vaše fotografije i mogu vas označiti na svakoj od njih. Vaša je odgovornost osigurati da su te fotografije odgovarajuće i nisu profesionalno kompromitirajuće. Preporučuje se onemogućiti označavanje Vas na fotografijama sve dok vi osobno ne date dopuštenje za to.
- e) Zadržite privatnost kolega, liječnika i ostalog osoblja kojeg susrećete tijekom studiranja kada se referirate na njih u profesionalnom svojstvu sve dok ne dobijete njihovo izričito dopuštenje za korištenje njihovih imena.
- f) Obavezno razlikujte medicinska mišljenja/razmišljanja od medicinskih znanstveno utemeljenih činjenica. Svijet dentalne medicine mnogima je prilično stran i nerazumljiv pa čitatelji mogu uzeti vaše objave kao činjenično stanje, a da vi uopće to niste željeli. Važno je osvijestiti i jasno definirati koje objave odražavaju vaša osobna uvjerenja.
- g) Razmotrite utjecaj na vlastito mentalno zdravlje društvene mreže mogu biti stresne; koristite ih promišljeno i u granicama razuma, razmislite promovira li sadržaj realne ciljeve i vrijednosti. Izbjegavajte ulaziti u sukobe i budite spremni prekinuti rasprave koje postaju neprikladne.

POVJERLJIVOST ODNOSA PACIJENT-LIJEČNIK

- a) Mjere koje podrazumijevaju privatnost pacijenata primjenjivane na bilo kojem javnom skupu (to ne uključuje stručne kongrese) odnose se jednako i na okruženje društvenih mreža (Kodeks etike i deontologije Hrvatske komore dentalne medicine, Etički kodeks Stomatološkog fakulteta, Etički kodeks Sveučilišta u Zagrebu, Etički kodeks Kliničkog bolničkog centra Zagreb)
- b) *On-line* rasprave o specifičnim pacijentima treba izbjegavati čak i ako su svi mogući podaci pomoću kojih se pacijente može identificirati isključeni/prikriveni. Vrlo je lako moguće da netko drugi prepozna pacijenta kojeg spominjete na temelju konteksta.
- c) Ni pod kojim uvjetima NE SMIJU se fotografirati klinički prostori fakulteta i suradnih ustanova, pacijenti (djelomično ili potpuno) koji otkrivaju identitet ili samo pokazuju dijelove tijela bez otkrivanja identiteta (usta, zube i sl.), osim ako za to nemate pisano dopuštenje samog pacijenta. Upamtite, čak i ako imate dopuštenje budite oprezni, takve fotografije mogu preuzeti i dijeliti drugi.

KONTAKT S PACIJENTIMA

- a) Interakcije s pacijentima u okruženju društvenih mreža se ne preporučuju. Mogućnost stvaranja dvostrukog/duplog/paralelnog odnosa može biti jako štetno za primarni odnos doktor-pacijent, a

može imati i pravne posljedice. Ako je to ipak neizbježno, razmislite o stvaranju dvojnih identiteta (dvostrukog profila na društvenim mrežama) te odvajanju osobnih od profesionalnih interakcija.

- b) Osobni podaci o pacijentu dobiveni preko e-pošte ili na društvenim mrežama ne bi trebali biti upisani u pacijentovu medicinsku dokumentaciju bez pacijentovog znanja i pristanka.

KORIŠTENJE SLUŽBENOG RAČUNA @sfzg.unizg.hr/@sfzg.hr E-POŠTE

- a) Svim studentima i zaposlenicima prilikom dolaska na Stomatološki fakultet dodijeljena je @sfzg.unizg.hr/@sfzg.hr adresa e-pošte. Bilo kakva korespondencija preko službene adrese e-pošte predstavlja službeni dokument te ima punu pravnu težinu.
- b) Korespondencija između studenata i nastavnika trebala bi se odvijati preko službene e-pošte @sfzg.unizg.hr/@sfzg.hr, ne preko osobnih adresa e-pošte (npr. @gmail.com, @hotmail i sl.) oba sudionika u korespondenciji.
- c) Ne preporuča se korištenje @sfzg.unizg.hr/@sfzg.hr adrese e-pošte u privatne svrhe (npr. za osobnu korespondenciju izvan poslovnih kontakata te kao pristupni podaci e-pošte adresa za privatne stranice ili usluge).
- d) Nije dopušteno preko @sfzg.unizg.hr/@sfzg.hr domene slati neprikladan sadržaj (*spam*, „zabavan“ ili „šaljiv“ sadržaj, kružne e-poruke, nagradne igre i sl.).
- e) Zaposlenici koji su i zaposlenici fakulteta i pojedinih klinika kliničkih bolničkih centara/kliničkih bolnica dužni su koristiti u službenoj komunikaciji sa studentima, u službenoj komunikaciji sa zaposlenicima fakulteta te u komunikaciji sa ostalim znanstvenim institucijama korištenje @sfzg.unizg.hr/@sfzg.hr adrese e-pošte
- i) Studentima i zaposlenicima fakulteta se nalaže da prilikom predaja, objava i korespondencije sa znanstvenim i stručnim časopisima ili izdavačkim kućama koriste isključivo @sfzg.unizg.hr/@sfzg.hr adrese e-pošte. Također kao kontakt e-adresu prilikom davanja podataka o autorima za objavu članaka nalaže se koristiti @sfzg.unizg.hr/@sfzg.hr adresu kao institucijske adrese e-pošte.
- j) Preporuča se da se pri korespondenciji e-poštom na dno poruke umetne tekst sljedećeg sadržaja, na hrvatskom i engleskom:

Napomena o povjerljivosti: Ova e-pošta namijenjena je isključivo određenom primatelju/primateljima. Može sadržavati povjerljive ili zaštićene informacije te može podlijevati drugim oblicima zaštite povjerljivosti. Ako niste određeni primatelj, ne smijete pregledavati, kopirati ili distribuirati ovu poruku. Ako ste je primili greškom, molimo vas da nas odmah obavijestite na (vasaadresa@sfzg.unizg.hr) i izbrišete ovu poruku / Confidentiality Note: This e-mail is intended only for the designated recipient(s). It may contain confidential or proprietary information and may be subject to other confidentiality protections. If you are not a designated recipient, you may not review, copy or distribute this message. If you receive this in error, please notify us immediately at (youremail@sfzg.unizg.hr) and delete this message.

Za opširnije razumijevanje e-profesionalizma i pravilnog korištenja društvenih mreža za studente i zaposlenike možete slijediti sljedeće poveznice na službene dokumente Stomatološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu:

- „Smjernice za poticanje razvoja e-profesionalizma tijekom studija medicine i dentalne medicine“

<https://www.sfzg.unizg.hr/download/repository/WEB%20verzija%20Smjernice-za-poticanje-razvoja-e-profionalizma-tijekom-studija-medicine-i-dentalne-medicine-1.pdf>

- „Smjernice za korištenje društvenih mreža te poticanje razvoja e-profionalizma doktora medicine i doktora dentalne medicine“

https://www.sfzg.unizg.hr/download/repository/smjernice%20MD%20i%20DMD_final%20za%20web.pdf

